

# Návrh zabezpečenia koordinácie politiky súdržnosti EÚ po roku 2013

## 1. Doterajší vývoj inštitucionálneho zabezpečenia politiky súdržnosti EÚ

Európska únia (ďalej len „EÚ“) rozvíja a uskutočňuje činnosti vedúce k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti na podporu celkového harmonického rozvoja jej členských štátov. EÚ sa predovšetkým zameriava na znižovanie rozdielov medzi úrovňami rozvoja v jednotlivých regiónoch a zaostalosti v najviac znevýhodnených regiónoch. Nástrojom na podporu takýchto aktivít je politika súdržnosti EÚ, ktorá prináša možnosť využívať štrukturálne fondy a Kohézny fond EÚ (ďalej len „ŠF a KF EÚ“).

Slovenská republika (ďalej len „SR“) sa v roku 2004 ako nový členský štát EÚ zapojila do implementácie politiky súdržnosti EÚ vstupom do už prebiehajúceho programového obdobia 2000 – 2006. V súčasnej dobe sa realizuje implementácia ďalšieho programového obdobia na roky 2007 – 2013. Pre SR je to prvé programové obdobie, v ktorom má možnosť využívať zdroje z fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania.

Koordinačnou úlohou pre využívanie ŠF a KF EÚ na národnej úrovni bolo vládou SR poverené Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré do konca júna 2010 plnilo úlohu Centrálného koordinačného orgánu (ďalej len „CKO“).

V súvislosti so zrušením Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MVRR SR“) a prechodom kompetencií tohto ministerstva na nastupujúce inštitúcie sa stal od 1. júla 2010 nositeľom uvedenej úlohy Úrad vlády SR, ktorý prevzal kompetenciu v oblasti koordinácie využívania finančných prostriedkov z fondov EÚ v zmysle zákona č. 37/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Od 1. januára 2011 v zmysle zákona č. 403/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, koordinuje využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „MDVRR SR“), ktoré zároveň koordinuje prípravu politík regionálneho rozvoja.

## 2. Vývoj diskusie o politike súdržnosti EÚ po roku 2013

Príprava na ďalšie programové obdobie po roku 2013 sa začala už v roku 2007, keď Európska komisia (ďalej len „EK“) otvorila verejnú diskusiu o výzvach, ktorým bude musieť čeliť politika súdržnosti EÚ v nasledujúcich rokoch. V priebehu uplynulých rokov zverejnila EK ďalšie dôležité dokumenty, ktoré formovali diskusiu k budúcej podobe politiky súdržnosti EÚ, napr. Zelená kniha o územnej súdržnosti – z územnej rozmanitosti urobiť prednosť, Preskúmanie rozpočtu EÚ, stratégia Európa 2020: stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, Piata správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Diskusie o budúcnosti politiky súdržnosti prebiehali predovšetkým na úrovni zasadnutí formálnych, ako i neformálnych pracovných skupín a stretnutí z prostredia Rady, EK a členských štátov EÚ. Do uvedených diskusií sa aktívne zapojila aj SR účasťou na expertných stretnutiach organizovaných členskými štátmi a rokovaniami v rámci formálnych a

neformálnych pracovných skupín EÚ (pracovná skupina Rady pre štrukturálne opatrenia – SAWP, expertná pracovná skupina EK „High Level Group“ k budúcnosti politiky súdržnosti, pracovná skupina „Task Force“ ku kondicionalitám, rokovania v rámci V4). Z pozície CKO boli vypracované dokumenty, ktoré formulujú pozíciu SR k jednotlivým aspektom politiky súdržnosti EÚ, a to Predbežné stanovisko Slovenskej republiky k Zelenej knihe o územnej súdržnosti, Rámcová pozícia Slovenskej republiky k budúcnosti politiky súdržnosti Európskej únie, Predbežné stanovisko Slovenskej republiky k budúcnosti politiky súdržnosti po roku 2013 a Informácia o príspevku SR v rámci procesu verejných konzultácií k záverom z piatej správy Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Piatou správou Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti sa ukončil proces verejných diskusií k budúcnosti politiky súdržnosti EÚ a nastupuje fáza rokovaní o obsahu oficiálnych dokumentov tvoriacich politiku súdržnosti EÚ na obdobie po roku 2013. Zverejnenie prvých legislatívnych návrhov EK na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013 sa očakáva v októbri 2011.

Pred SR stojí náročná úloha zabezpečiť proces negociácií k návrhom legislatívnych a strategických dokumentov EÚ a SR pre politiku súdržnosti po roku 2013. Pokiaľ chce SR v tomto procese presadiť svoje pozície je nevyhnutné, aby sa nezanedbala jeho prípravná fáza na všetkých úrovniach rozhodovania.

### **3. Inštitucionálne a vecné zabezpečenie koordinácie politiky súdržnosti EÚ po roku 2013**

Hlavným negociátorom za SR pri príprave legislatívnych a strategických dokumentov EÚ a SR pre politiku súdržnosti po roku 2013 bude MDVRR SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR pre agendu finančného riadenia a auditu.

V zmysle procesu programovania v rámci politiky súdržnosti EÚ bude potrebné vypracovať hlavný strategický dokument na národnej úrovni na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013. Tento dokument stanoví priority pre investície, pridelovanie vnútroštátnych a európskych prostriedkov na prioritné oblasti a programy, dohodnuté podmienky a ciele, ktoré sa majú dosiahnuť. Dokument bude výsledkom rokovaní medzi SR a EK. Zároveň by mal tiež obsahovať zabezpečenie koordinácie využívania prostriedkov EÚ na vnútroštátnej úrovni, ako aj operačné programy, ktoré by boli rovnako ako v súčasnosti hlavným riadiacim nástrojom a previedli by strategické dokumenty do konkrétnych investičných priorít s jasnými a merateľnými cieľmi. Gestorom vypracovania uvedeného dokumentu bude MDVRR SR. Národným koordinátorom pre spracovanie a negociácie hlavného strategického dokumentu SR na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013 bude 1. podpredseda vlády a minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Príprava programového obdobia po roku 2013 je pre MDVRR SR výzvou k tomu, aby v rámci svojej pozície vytvorilo transparentné prostredie pre efektívne a účinné riadenie a implementáciu ŠF a KF EÚ po roku 2013 s využitím skúseností z predchádzajúcich programových období.

Činnosti súvisiace s nadechádzajúcim procesom negociácií v Rade EÚ k návrhom legislatívnych a strategických dokumentov EÚ a SR pre politiku súdržnosti po roku 2013 bude zabezpečovať MDVRR SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR pre agendu finančného riadenia a auditu a s dotknutými ústrednými orgánmi štátnej správy a ďalšími sociálno-ekonomickými partnermi. V tejto súvislosti MDVRR SR zriadilo Rezortnú

koordináciu skupinu pre politiku súdržnosti EÚ (ďalej len „RKS“). RKS predstavuje prvú úroveň koordinácie rozhodovacieho procesu v záležitostiach EÚ, ktorá vplýva na prípravu pozície SR k politike súdržnosti po roku 2013 vo všetkých etapách rozhodovacieho procesu. Hlavnou úlohou RKS bude posudzovať návrhy legislatívy EÚ, ako aj strategických, koncepčných a programových dokumentov v oblasti politiky súdržnosti EÚ a zároveň poukázať na dôsledky, ktoré môžu mať pre SR predmetné návrhy a dokumenty. Jej hlavnými výstupmi budú rámcové pozície a stanoviská, ktoré budú záväzné pre účasť zástupcov SR na rokovaní pracovných skupín v inštitúciách EÚ (v pracovných skupinách EK a Rady EÚ), ako aj návrhy inštrukcií pre zasadnutie COREPER-u a mandátu pre rokovanie Rady EÚ.

Na prípravu hlavného strategického dokumentu SR na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013 MDVRR SR zriadi dve pracovné skupiny. Dôležité rozhodnutia na národnej úrovni budú uskutočňované v rámci osobitnej pracovnej skupiny na úrovni dotknutých ministrov a štatutárnych zástupcov ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Predsedom tejto pracovnej skupiny bude 1. podpredseda vlády a minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Podrobnosti o právomociach, postavení, činnosti a pôsobnosti predmetnej pracovnej skupiny budú uvedené v jej štatúte.

Vypracovanie hlavného strategického dokumentu na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013 si vyžaduje súčinnosť a spoluprácu v rámci širšej platformy z prostredia dotknutých ústredných orgánov štátnej správy a sociálno-ekonomických partnerov. MDVRR SR preto zriadi pracovnú skupinu „Partnerstvo pre politiku súdržnosti“, ktorá bude pozostávať zo zástupcov:

- ústredných orgánov štátnej správy,
- regionálnej a miestnej samosprávy,
- akademickej sféry,
- profesijných združení,
- mimovládnych a iných organizácií.

Na základe potreby diskusie ku špecifickým problematickým okruhom môže uvedená skupina zasadať len za účasti dotknutých zástupcov za jednotlivé oblasti z prostredia ústredných orgánov štátnej správy a sociálno-ekonomických partnerov. Predsedom pracovnej skupiny „Partnerstvo pre politiku súdržnosti“ bude národný koordinátor pre spracovanie a negociácie hlavného strategického dokumentu SR na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013. Podrobnosti o právomociach, postavení, činnosti a pôsobnosti tejto pracovnej skupiny budú uvedené v jej štatúte.

Informáciu o postupe prác pri negociačnom procese k návrhom legislatívnych predpisov a strategických dokumentov EÚ a SR k politike súdržnosti bude obsahovať samostatný materiál, ktorý vypracuje MDVRR SR. Prvá informácia (za obdobie od 1. júna 2011 do 31. decembra 2011) bude predložená na rokovanie vlády SR v termíne do 29. februára 2012. Ďalšie informácie sa budú predkladať v polročnom intervale vždy do 31. augusta a 28. februára, a to až do 28. februára 2014.

#### **4. Zdôvodnenie návrhu na zrušenie úloh z uznesení vlády SR**

4.1 úloha B.1. z uznesenia vlády SR č. 296 z 12. mája 2010 - rozpracovať ciele a priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky na úroveň LAU 1 (okres) a predložiť na rokovanie vlády do 1. januára 2012

Zdôvodnenie: Pri príprave hlavného strategického dokumentu SR na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013 bude potrebné vychádzať z komplexných makroekonomických, ale i regionálnych socioekonomických analýz, ktoré identifikujú reálny stav, ale najmä potenciál rozvoja v rámci jednotlivých definovaných prioritných oblastí. Pre čo najlepšie zhodnotenie problémov, ako aj definovanie rozvojových oblastí jednotlivých regiónov SR, sa predpokladá analyzovať regióny až na úroveň LAU 1. Strategické priority a ciele pre regióny NUTS 3 (VÚC) boli zadefinované v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR, ktorá bola schválená 12. mája 2010. Uznesením vlády SR č. 296 k Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR bola MDVRR SR uložená úloha B.1. - rozpracovať ciele a priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR na úroveň LAU 1. Z dôvodu zamedzenia vykonávania duplicitných činností, tzn. nevypracovávať dvakrát obsahovo príbuzné socioekonomické analýzy regiónov, navrhuje MDVRR SR uvedenú úlohu zrušiť. Analýzy, ako i určenie strategického rozvojového potenciálu regiónov na úrovni LAU 1, budú vypracované v rámci prípravy hlavného strategického dokumentu SR na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013 tak, aby slúžili ako jeden z hlavných zdrojov pri tvorbe budúcich operačných programov. Pri vypracovávaní uvedených podkladov bude zároveň potrebné zabezpečovať súlad s novou legislatívou EÚ na využívanie ŠF a KF EÚ po roku 2013.

4.2 úloha B.2. z uznesenia vlády SR č. 107 z 10. februára 2010 - predkladať na rokovanie vlády správu o priebehu diskusií k budúcnosti politiky súdržnosti Európskej únie – prvá informácia do 31. decembra 2010 a následne polročne vždy k 30. júnu a 31. decembru

Zdôvodnenie: MDVRR SR na základe úlohy B.2. uznesenia vlády SR č. 107 z 10. februára 2010 k návrhu rámcovej pozície Slovenskej republiky k budúcnosti politiky súdržnosti Európskej únie vypracováva materiál „Správa o priebehu diskusií k budúcnosti politiky súdržnosti EÚ“. Prvá správa z 12. januára 2011 podáva informáciu o podnetoch týkajúcich sa priorit, organizácie a riadenia tejto politiky, ktoré boli prednesené na rôznych zasadnutiach formálnych, ako i neformálnych pracovných skupín a stretnutí z prostredia Rady EÚ, EK a členských štátov EÚ. Ďalšia správa o priebehu diskusií k budúcnosti politiky súdržnosti EÚ bola vypracovaná za obdobie od 1. januára 2011 do 31. mája 2011. Proces verejných diskusií k budúcnosti politiky súdržnosti EÚ bol ukončený Piatou správou Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Zverejnením návrhu legislatívnych predpisov EÚ k politike súdržnosti EÚ v októbri 2011 sa začína proces formálnych negociácií k budúcej podobe implementačného systému tejto politiky. Vzhľadom na to, že celý proces negociácií k legislatívnym a strategickým dokumentom EÚ a SR v rámci politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 bude v podmienkach SR zabezpečovaný prostredníctvom pracovných stretnutí so zástupcami dotknutých ústredných orgánov štátnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, akademickej sféry, profesijných združení, mimovládnych a iných organizácií, MDVRR SR navrhuje uvedenú úlohu z uznesenia vlády zrušiť.